

ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ

Συνοπτική περιγραφή του προγράμματος:

Στο μάθημα Γενικής Παιδείας της Β΄ Λυκείου Αρχαία Ελληνικά, «ΑΝΤΙΓΟΝΗ» του Σοφοκλή επιχειρήθηκε να ενσωματωθεί το πρόγραμμα ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ. Η εκπαιδευτικός από την αρχή της σχολικής χρονιάς συσχέτισε τον τραγικό μύθο της

Αντιγόνης με τη φράση ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ ενσωματώνοντάς τη στη ροή του λόγου, ώστε το πρόγραμμα να περάσει αβίαστα και ομαλά στη διδακτική πράξη και την μαθησιακή διαδικασία.

Αφόρμηση το κορίτσι της ελευθερίας που το λέγανε Αντιγόνη, το κορίτσι της βασιλικής οικογένειας που σήκωσε κεφάλι στον αυταρχικό και τυραννικό Κρέοντα. Παραθέτουμε τον πιο σημαντικό διάλογο Αντιγόνης-Κρέοντα όπου συγκρούονται:

ΣΟΦ Αντ 384–581, Μετ. Ι.Ν.Γρυπάρης

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

*Και τόλμησες λοιπόν να παραβής
αυτό το νόμο;*

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

*Ναι, γιατί δεν ήταν
ο Δίας, που μου τα 'χε αυτά κηρύξη,
ούτε η συγκάτοικη με τους θεούς
του Κάτω κόσμου, η Δίκη, αυτούς τους νόμους
μες στους ανθρώπους όρισαν· και μήτε
πίστευα τόση δύναμη πως νάχουν
τα δικά σου κηρύγματα, ώστ' ενώ είσαι
θνητός να μπορής των θεών τους νόμους
τους άγραφτους κι ασάλευτους να βιάζης·*

.....

*πως θα πεθάνω το 'ξερα· πώς όχι;
και δίχως τα κηρύγματά σου εσένα·
κι αν θα πεθάνω πριν της ώρας μου,
κέρδος εγώ το λέω αυτό, γιατ' όποιος
ζη μες σε τόση όση εγώ δυστυχία,
πώς να μην του είναι ο θάνατός του κέρδος ;*

.....

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

.....

*γιατί δεν πάει να μεγαλοφέρνη
όταν είναι κανείς δούλος των άλλων.
Κι αυτή ήξερε το θράσος της να δείξη
και τότε που τους νόμους μας πατούσε,*

και δεύτερο αυτό θράσος της, αφού έχει
κάμη την πράξη και να την καυχιέται
και να γελά με το κατόρθωμά της.
Δεν είμαι εγώ, αυτή 'ναι τώρα ο άντρας,
αν ατιμώρητα έτσι την κρατήση
την εξουσία αυτή·

.....

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Σκότωσέ με λοιπόν, θες τίποτ' άλλο;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Εγώ; μα τίποτα· έχω αυτό, όλα τα 'χω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τι αργείς λοιπόν; γιατί καμιά δε βρίσκω
στα λόγια σου ευχαρίστηση, μήτε είθε
να βρω ποτέ μου εγώ· το ίδιο και σένα
ευχάριστες οι πράξεις μου δε σου είναι.
Αν και από πού θε να 'χα πιο μεγάλη
δόξα αποχτήση, παρά θάβοντας
τον ίδιο μου αδερφό; Θα ομολογούσαν
κι όλοι αυτοί εδώ πως μ' επιδοκιμάζουν,
αν φόβος δεν τους έκλεινε τη γλώσσα·
μα οι βασιλείς, εχτός από άλλα τόσα
πόχουν να χαίρονται αγαθά, μπορούνε
να λένε και να κάνουν ό,τι θέλουν.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μα όμοιος με τον καλό ο κακός δεν είναι
για να 'χουν ίσο κλήρο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ποιος ζέρει
αν έχουν αυτά πέραση εκεί κάτω.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ποτέ μου εχθρός δε θενά γίνη φίλος
ούτε κι αφού πεθάνη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Εγώ δεν είμαι
για να μοιράζωμαι έχθρες, αλλ' αγάπη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Σαν πας λοιπόν κάτω απ' τη γη, αφού πρέπει
και καλά ν' αγαπάς, αγάπα εκείνους
που 'ναι εκεί κάτω· μα όσο εγώ θε να 'μαι
στη ζωή, γυναίκα δε θα εξουσιάση.

Κατά τη διάρκεια της ανάλυσης του μύθου, των επιχειρημάτων της Αντιγόνης και του Κρέοντα και κατά την εμβάθυνση του ιδιαίτερου πολιτιστικού περιβάλλοντος της εποχής του 5^{ου} αιώνα π.Χ. στη Θήβα παρατηρήθηκε συσχετισμός των 30 ανθρωπίνων δικαιωμάτων και καταπάτηση των περισσότερων αυτών από την εξουσία του Κρέοντα. Η πρωτοπόρος Αντιγόνη με παρρησία διακήρυξε στους συντοπίτες της αλλά και σε όλες τις επερχόμενες γενεές το δικαίωμα *να λένε -και να λέμε- την αλήθεια στην εξουσία.*

Μετά τους πρώτους συσχετισμούς μαθήματος-προγράμματος επισκεφθήκαμε το διαδικτυο αναζητήσαμε παγκόσμιες ημέρες και μεταξύ αυτών οι μαθητές εντόπισαν και την Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις 10 Δεκεμβρίου. Ακολούθησε επίσκεψη στην ιστοσελίδα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

<http://gr.humanrights.com/>

και προβλήθηκαν τα βίντεο σχετικά με το τι είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα, φωνές υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, υπέρμαχοι των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (νεολαία και οργανισμοί) που άφησαν άφωνους τους μαθητές εγείροντας το συναίσθημα και τον προβληματισμό τους για μια γόνιμη συζήτηση διάρκειας μίας διδακτικής ώρας.

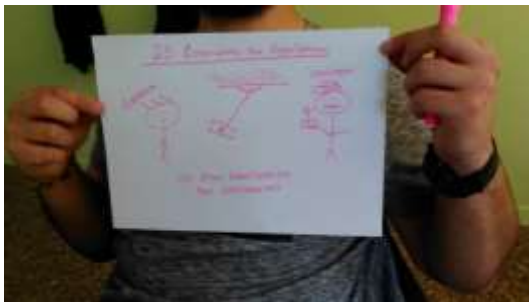

Από το βιβλίο ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ φωτοτυπήθηκαν τα 30 δικαιώματα, απομονώθηκαν, τοποθετήθηκαν σε ένα δοχείο, ανακατεύτηκαν και διαλέχτηκαν τυχαία από κάθε μαθητή της τάξης. Κάποιοι πήραν και δεύτερο για να καλυφθούν και τα 30. Το 30^ο το ανέλαβε η εκπαιδευτικός «Καμιά διάταξη της παρούσας Διακήρυξης δεν μπορεί να ερμηνευθεί ότι παρέχει σε ένα κράτος, σε μια ομάδα ή σε ένα άτομο οποιοδήποτε δικαίωμα να επιδίεται σε ενέργειες ή να εκτελεί πράξεις που αποβλέπουν στην άρνηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που εξαγγέλλονται σε αυτήν.»

Σε όλη τη διάρκεια της διδασκαλίας της τραγωδίας, όταν κάποιος από τους μαθητές αναγνώριζε την παραβίαση του δικού του δικαιώματος, το ανέφερε τεκμηριώνοντάς το.

Ακολούθως συναποφασίστηκε από τους μαθητές να απεικονίζει ο καθένας το δικαίωμα που είχε αναλάβει σε χαρτί Α4 και το προϊόν της εργασίας τους να αναρτηθεί σε

εμφανές σημείο του σχολείου, ώστε να το επισκέπτονται όλοι και να γνωρίσουν τα 30 δικαιώματά τους.

Η διάρκεια της δραστηριότητας κράτησε 3 διδακτικές ώρες. Επίσης δύο μαθητές σχεδίασαν και μία γενική αφίσα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Όλες οι εργασίες αναρτήθηκαν σε εμφανές σημείο του σχολείου καθώς και στην ιστοσελίδα της σχολικής μονάδας <http://blogs.sch.gr/lykservi/>

Η υπεύθυνη του προγράμματος

ΚΟΥΡΕΛΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ